

Näringsutskottets betänkande 2024/25:NU1

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2025 inom utgiftsområde 24, som uppgår till ca 8,3 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också förslagen till bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och om att ändra uppdraget för AB Göta kanalbolag. Vidare avstyrker utskottet motionsförslag som rör mål för såväl turismpolitiken som utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

I betänkandet finns tre reservationer (S, V, MP) och fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:1 inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Sju yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden	7
Mål för turismpolitiken inom området Näringspolitik	7
Utskottets ställningstagande	7
Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	8
Utskottets ställningstagande	8
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24	9
Utskottets bedömning	9
Statens budget inom utgiftsområde 24	12
Utskottets ställningstagande	25
Reservationer	28
1. Mål för turismpolitiken inom området Näringspolitik, punkt 1 (S)	28
2. Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 2 (S, MP)	29
3. Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 2 – motiveringen (V)	29
Särskilda yttranden	31
1. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (S)	31
2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (V)	33
3. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (C)	35
4. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (MP)	36
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Propositionen	39
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	40
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	41
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden	43
<i>Tabell</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 24 Näringsliv	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för turismpolitiken inom området Näringspolitik

Riksdagen avslår motion

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 1 (S)

2. Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 44 och

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 2 (S, MP)

Reservation 3 (V) – motiveringen

3. Statens budget inom utgiftsområde 24

a) Anslagen för 2025

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 24 punkt 8 och avslår motionerna

2024/25:1914 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2024/25:2140 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C),

2024/25:3104 av Elin Söderberg m.fl. (MP) och

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2025 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 80 000 000 000 kronor,

2. under 2025 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor,

3. under 2025 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor,

4. under 2025 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor,

5. under 2025 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina som kan klassificeras som bistånd i enlighet med den definition som används av biståndskommittén Development Assistance Committee (DAC) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) som

inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 888 000 000 kronor,

6. för 2025 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 150 000 000 000 kronor,

7. under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 24 punkterna 2–7 och 9.

c) AB Göta kanalbolag

Riksdagen godkänner att AB Göta kanalbolags uppdrag ändras i enlighet med regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:1 utgiftsområde 24 punkt 1.

Stockholm den 10 december 2024

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C)*, Mats Green (M), Monica Haider (S)*, Mattias Jonsson (S)*, Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S)*, Josef Fransson (SD), Isak From (S)*, Kjell Jansson (M), Birger Lahti (V)*, Eric Palmqvist (SD), Louise Eklund (L), Aida Birinzhiku (S)*, Lili André (KD) och Linus Lakso (MP)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 3, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2024/25:1 i de delar som gäller utgiftsområde 24 Näringsliv och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2024/25. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2025 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2025 för utgiftsområde 24 Näringsliv 8 315 298 000 kronor (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:47). I detta betänkande föreslår näringsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut. Lagförslag som har en tydlig anknytning till statens budget ska också ingå i beslutet (11 kap. 18 § fjärde och sjätte styckena riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06: 333–335). Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att motionsförslag som dels rör mål för turismpolitiken, dels målet för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande behandlas först. Vidare redogörs för regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 Näringsliv och därefter regeringens förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområdet.

Utskottets överväganden

Mål för turismpolitiken inom området Näringspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att återinföra ett mål för turismpolitiken. Utskottet hänvisar bl.a. till vad regeringen tidigare anfört om att målstrukturen inom näringspolitiken förenklas.

Jämför reservation 1 (S).

Motionen

I kommittémotion 2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 anförs att målet för turismpolitiken ska vara att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet.

Tidigare riksdagsbehandling

Hösten 2023 föreslog regeringen i proposition 2023/24:1 utg.omr. 24 Näringsliv att målet för turismpolitiken skulle upphöra att gälla. Som skäl angavs att insatser som stärker företags förutsättningar för innovation och förnyelse, stärker förutsättningarna för entreprenörskap, stärker och förbättrar företags ramvillkor samt verkar för marknader med effektiv konkurrens omfattar och gagnar företag inom turism och besöksnäring. Det näringspolitiska målet uppgavs därmed vara tillräckligt. Regeringen anförde även att förändringen skulle innebära att den näringspolitiska målstrukturen förenklas och därmed underlättar mål- och resultatdialogen. Riksdagen biföll regeringens proposition (bet. 2023/24:NU1, rskr. 2023/24:109).

Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet framförde i en reservation att målet inte borde tas bort.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats upphörde det tidigare målet för turismpolitiken att gälla i och med att riksdagen hösten 2023 antog regeringens förslag om detta. Som skäl anfördes bl.a. att både den näringspolitiska målstrukturen och mål- och resultatdialogen skulle förenklas. Utskottet har ingen annan uppfattning än den som då redovisades och därmed ingen avsikt att förorda att ett mål för turismpolitiken ska återinföras.

Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att målet för handelspolitiken ska vara en fri, hållbar och rättvis handel. Utskottet anser att det inte finns några skäl att ändra det nu gällande målet.

Jämför reservation 2 (S, MP) och motivreservation 3 (V).

Propositionen

I propositionen redovisas att målet för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som riksdagen har fastställt är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3 anförs att målet för handelspolitiken ska vara en fri, hållbar och rättvis handel.

Ett liknande förslag förs fram i kommittémotion 2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 44. Av motionen framgår det att målet för handelspolitiken bör innefatta begreppet rättvis handel.

Tidigare riksdagsbehandling

Det nu gällande målet för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande fattade riksdagen beslut om hösten 2022 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:98). Målet är ”en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige”. En annan uppfattning om hur målet borde ha utformats uttrycktes i en reservation av företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Hösten 2023 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att målet för handelspolitiken bör innefatta rättvis handel (bet. 2023/24:NU1, rskr. 2023/24:107). Företrädare för Socialdemokraterna i utskottet framhöll en annan uppfattning i en reservation, och företrädare för Vänsterpartiet och Miljöpartiet framhöll sin syn i två reservationer som avsåg utskottets motivering.

Utskottets ställningstagande

I två motioner förordas tillkännagivanden om att målet för handelspolitiken bör vara en fri, hållbar och rättvis handel. I likhet med regeringen anser utskottet att Sverige ska vara en tydlig röst för fri och regelbaserad handel där Världshandelsorganisationen (WTO) har en grundläggande roll. Utskottet kan

konstatera att det riksdagsbundna målet för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande sedan hösten 2022 är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige. En handelspolitik som bedrivs utifrån detta mål ger goda förutsättningar för en stark ekonomi, ökad välfärd och stärkt konkurrenskraft. Utskottet ser därmed inga skäl att riksdagen ska uppmana regeringen att ändra målet för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24

Inledning

Näringsutskottet har sedan 2015 kontinuerligt följt upp regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen, utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv. Uppföljningen 2015 omfattade i första hand en översiktlig genomgång och analys av de mål och indikatorer som används inom respektive utgiftsområde. Därutöver undersöktes resultatredovisningens struktur och förhållandet mellan mål, indikatorer och vissa resultat. Efterföljande år har utskottet följt upp i vilken utsträckning regeringen har beaktat och tillgodosett de synpunkter utskottet har haft på resultatredovisningen. Hösten 2017 gjorde utskottet dessutom en närmare uppföljning av ett anslag per utgiftsområde. Utskottets senaste iakttagelser och bedömningar redovisas i dess budgetbetänkanden för respektive utgiftsområde (bet. 2023/24:NU1, bet. 2023/24:NU2, bet. 2023/24:NU3).

Utskottets grupp för uppföljning, utvärdering, forskning och framtidsfrågor har under dessa år även vid behov fört en dialog med berörda statssekreterare om regeringens resultatredovisning.

Utskottets bedömning

Övergripande om utgiftsområdet

Utskottet vill inledningsvis påminna om att regeringen, enligt 10 kap. 3 § budgetlagen, i budgetpropositionen ska lämna en redovisning av de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat, och redovisningen ska vara anpassad till utgiftsområdena.

I likhet med tidigare år vill utskottet framhålla betydelsen av att resultatredovisningen i budgetpropositionen är klar och tydlig eftersom den utgör ett viktigt underlag för riksdagens beredning av statens budget. Enligt utskottets uppfattning bör resultatredovisningen utformas på ett sådant sätt att den bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de olika insatserna leder till. Sedan flera år tillbaka pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen och om hur regeringens resultatredovisning till riksdagen kan utvecklas. Enligt

utskottets uppfattning är denna dialog betydelsefull, och den har på flera sätt bidragit till att utveckla och förbättra den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen. Utskottet välkomnar därför att regeringen anför att den avser att fortsätta att utveckla resultatredovisningen i dialog med riksdagen. Utskottet vill i det följande lyfta fram några iakttagelser från genomgången av resultatredovisningen för områdena Näringspolitik respektive Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Näringspolitik

Utskottet konstaterar inledningsvis att det övergripande målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68). Regeringen presenterar näringspolitiken under tre delmål för att tydliggöra sambanden mellan mål, insatser, resultat och regeringens budgetförslag.

I en tabell i propositionen (prop. 2024/25:1 utg.omr. 24 tabell 3.1 s. 11) redovisar regeringen hur mål, delmål och indikatorer är kopplade till varandra. Utskottet vill framhålla att denna tabell tillsammans med övriga diagram och tabeller som återfinns i resultatredovisningen främjar de olika avsnittens läsbarhet och bidrar till förståelsen för hur vissa indikatorer och andra relevanta uppgifter utvecklas över tid. Utskottet har tidigare framfört betydelsen av en tydlig struktur och en vägledande rubriksättning som har en tydlig koppling till delmålen liksom frekventa referenser till det riksdagsbundna målet. Enligt utskottets bedömning har den dialog som pågått mellan riksdagen och regeringen om hur resultatredovisningen kan utvecklas bidragit till att det nu finns en genomtänkt struktur i resultatredovisningen som på ett tydligt sätt relaterar till de mål som riksdagen har beslutat om för utgiftsområdet. Utskottet ser positivt på denna utveckling och kan konstatera att regeringen strukturerar sin redogörelse för indikatorer, resultat och bedömningar på ett överlag tydligt sätt under de olika delmålen.

Som anförts ser utskottet positivt på att användningen av tabeller och diagram har ökat på flera ställen i resultatredovisningen. Det finns dock information som förtjänar att redovisas i en tabell för att utvecklingen inom ett visst område lättare ska kunna gå att följa. Ett exempel är Regelrådets bedömningar av hur många konsekvensutredningar som uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen som redovisas i avsnittet som rör förenklingspolitiken.

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen, senast hösten 2023 (bet. 2023/24:NU1), framfört att det ser positivt på när det i resultatredovisningen anges från vilket anslag som pengar har avsatts för att finansiera en viss insats. Utskottet noterar dock att resultatredovisningen, likt tidigare år, i begränsad utsträckning innehåller sådan information. Utskottet vidhåller därför sin ståndpunkt att regeringen i högre grad bör ange finansieringsanslaget för de insatser som redovisas. I detta sammanhang vill utskottet även påpeka att det i förra

årets resultatredovisning under rubriken Turism och besöksnäring angavs från vilket anslag insatser finansierades. Denna redovisning saknas beklagligt nog i årets proposition.

Utskottet noterar, liksom tidigare år, att det i resultatredovisningen endast finns en begränsad redogörelse av vilka effekter de genomförda insatserna har haft. Utskottet har tidigare uttryckt förståelse för att det på många områden kan vara svårt att påvisa effekter och att sådan data kan vara svår att samla in. Utskottet vidhåller dock att det är önskvärt att regeringen anstränger sig för att sammanställa sådan information där detta är möjligt.

Utskottet noterade förra året en förbättring i tydligheten i avsnittet Regeringens bedömning av måluppfyllelsen. Utskottet finner att detta avsnitt även i år beskriver de indikatorer som ligger till grund för bedömningen på ett tydligt, om än kortfattat, sätt.

I avsnittet Regeringens bedömning av måluppfyllelsen under rubriken Uppfyllelse av det näringspolitiska målet 2023 framgår det att 2023 präglades av säkerhetsrelaterade frågor samt hög inflation och dess konsekvenser för näringslivet. Emellertid beskrivs dessa konsekvenser inte närmare i resultatredovisningen, vilket enligt utskottets mening hade behövts för att få en uppfattning om hur dessa konsekvenser har påverkat möjligheterna att uppfylla uppställda mål.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Regeringens resultatredovisning lämnas i förhållande till det mål för området som beslutades hösten 2022 (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:NU1, rskr. 2022/23:98) och som är en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Utskottet kan konstatera att regeringen i dialog med riksdagen utvecklat en bättre och tydligare resultatredovisning än före riksdagens tillkännagivande om resultatredovisningens utformning (bet. 2019/20:NU1, rskr. 2019/20:123). Utskottet vill samtidigt framhålla vikten av att regeringen fortsätter på den inslagna vägen, och med utgångspunkt i förra årets synpunkter vill utskottet anföra följande som stöd för regeringens fortsatta arbete.

Utskottet vill inledningsvis framföra att det gärna ser att det pågående arbetet med att i större utsträckning använda underrubriker för att öka läsbarheten fortsätter. Den redogörelse som i årets resultatredovisning finns under rubriken Exportfinansiering är enligt utskottets uppfattning ett gott exempel i detta avseende.

Som utskottet tidigare har framhållit ser det positivt på att regeringen har utvecklat återrapporteringen från Business Sweden med tydligare fokus på uppnådda resultat, i de fall det är möjligt på effektnivå. Detta har ökat läsbarheten och förståelsen för utvecklingen för det arbete som bedrivs av Business Sweden. Det finns dock områden i detta avsnitt där en ökad förståelse för utvecklingen över en längre tid kan vara av värde. Exempelvis skulle Business

Swedens nöjd-kund-index kunna redovisas i en tabell som visar utvecklingen över flera år och inte som nu, endast jämfört med året innan.

Utskottet kan vidare konstatera att varje delmål har indikatorer som avser att visa den årliga utvecklingen inom respektive delmål. Enligt vad regeringen anför är resultatredovisningen och regeringens bedömning av måluppfyllelsen framtagen med utgångspunkt i de resultatindikatorer som hör till varje delmål.

När det gäller redovisningen av indikatorerna som hör till delmålet Effektivisera den inre marknaden har utskottet vid flera tillfällen – senast hösten 2023 (bet. 2023/24:NU1) – påpekat att redovisningen av indikatorerna Genomförandet av EU-lagstiftning och Genomförandet av grön omställning är bristfällig eller obefintlig. Såvitt utskottet kan utläsa av årets resultatredovisning saknas en redovisning av dessa indikatorer helt och det finns till synes heller inte någon förklaring till varför så är fallet.

Det är vidare utskottets uppfattning att avsnittet som rör delmålet En väl fungerande europeisk och internationell kvalitetsinfrastruktur generellt innehåller vaga beskrivningar om resultaten. Det gäller inte minst redovisningarna av indikatorerna som rör samverkan inom svensk standardisering samt deltagande i europeisk och internationell standardisering. Detta avsnitt skulle som helhet kunna utvecklas och förtydligas med avseende på vilka resultat som uppnåtts.

Att vissa indikatorer inte redovisas eller redovisas på ett ofullständigt sätt innebär inte bara att det blir svårt att förstå vilka insatser som genomförts och vilka resultat som åstadkommits, utan ska även ses i ljuset av att regeringen anför att den baserar sin bedömning av måluppfyllelsen bl.a. med utgångspunkt i dessa indikatorer. Därmed blir även kopplingen till motsvarande delar i avsnittet Regeringens bedömning av måluppfyllelsen vag.

Statens budget inom utgiftsområde 24

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Riksdagen godkänner även att uppdraget för AB Göta kanalbolag ändras i enlighet med det som regeringen föreslår. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2025 inom utgiftsområde 24 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Inledning

Den 29 november 2024 fattade riksdagen beslut om statsbudgetens ramar för de olika utgiftsområdena för 2025 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområdena för 2026–2027 (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:47).

Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsramar för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
2025 (föreslagen ram)	8 315	180	527	25	334
2026 (beräknad ram)	8 221	180	577	50	424
2027 (beräknad ram)	8 249	180	577	50	334

Av tabellen ovan framgår regeringens och motionärernas förslag till ram för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2025 och motsvarande beräkningar för 2026 och 2027. Andra uppfattningar än regeringens om utgiftsramarnas storlek redovisas i partimotionerna 2024/25:1924 (V), 2024/25:2962 (C), 2024/25:3199 (S) och 2024/25:3220 (MP).

Finansutskottet beslutade den 24 september 2024 att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över budgetpropositionen för 2025 samt de motioner om inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Näringsutskottet yttrade sig till finansutskottet den 5 november 2024 (yttr. 2024/25:NU3y). I yttrandet förordar näringsutskottet att finansutskottet ska tillstyrka regeringens förslag i budgetpropositionen när det gäller ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, V, C, MP). Finansutskottet justerade betänkandet om utgiftsramarna (bet. 2024/25:FiU1) den 21 november 2024.

I detta ärende ska utskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Utgångspunkten för beredningen är att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv är fastställd till 8 315 298 000 kronor för 2025 (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:FiU1, rskr. 2024/25:47).

Regeringens förslag till fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet framgår av tabellen i bilaga 2. I bilagan redovisas också de förslag som finns i motionerna 2024/25:1914 (V), 2024/25:2140 (C), 2024/25:3104 (MP) och 2024/25:3136 (S).

Enligt förslaget i propositionen kompletteras fyra av anslagen inom utgiftsområdet med beställningsbemyndiganden för att regeringen ska kunna ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren (se bilaga 3).

I det följande redovisas inledningsvis utgiftsområdets omfattning och vad regeringen anför om politikens inriktning. Därefter redogörs för regeringens överväganden om vart och ett av de 29 anslagen inom utgiftsområdet och de föreslagna bemyndiganden som är kopplade till anslagen samt regeringens förslag om AB Göta kanalbolag och övriga bemyndiganden. Därefter refereras de motioner som innehåller alternativa förslag till anslagsfördelning.

Propositionen

Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar områdena Näringspolitik samt Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Politikens inriktning

I budgetpropositionen för 2025 redogör regeringen för inriktningen för områdena Näringspolitik och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande under rubriken Politikens inriktning.

När det först gäller näringspolitiken anför regeringen till att börja med att ett gynnsamt företagsklimat är en grundförutsättning för ekonomisk tillväxt och att det i hög grad är Sveriges företag och entreprenörer som skapar jobb, välstånd och välfärd. Regeringen uppger att den därför arbetar aktivt för att främja näringslivsklimatet, för att fler människor ska välja att starta och utveckla företag. Människor ska ges förutsättningarna att förvalta sina förmågor och förverkliga sina idéer. I propositionen anför regeringen att den prioriterar arbetet med att minska de administrativa kostnaderna, förenkla regelverk och förbättra myndighetskontakter.

För att skapa ett gynnsamt företagsklimat framhåller regeringen att flera områden bör utvecklas. Bland annat framhålls vikten av tillgången till arbetskraft med rätt kompetens för att företag ska kunna hantera den gröna och digitala omställningen och en marknad för företagsfinansiering. Det är regeringens uppfattning att det privata kredit- och riskkapitalet ska utgöra fundamentet för företagens kapitalanskaffning, men att det inom vissa segment finns utmaningar för finansiering av investeringar. Regeringen uppger därför att kreditgarantiprogrammet för stora gröna industriinvesteringar förlängs.

Regeringen framför även att det finns en stor potential i att mer kraftfullt marknadsföra Sverige som besöksmål internationellt och att marknadsföringen också har ett bredare syfte i tider av kris och krig.

I ett osäkert geopolitiskt läge med högt uppsatta klimatmål och med en snabb digital utveckling är det enligt regeringen viktigt att Sveriges konkurrenskraft stärks. Genom de nyligen inrättade Förenklingsrådet, Implementeringsrådet och accelerationskontoret för den gröna omställningen har det skapats en struktur för att aktivt se över regelverk som hindrar näringslivets omställning och skapar oförutsägbarhet för företagen. Detta arbete uppges vara centralt för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft, beredskapsförmåga och klimatåtagande.

Av propositionen framgår det att konkurrenskraftsfrågor och ekonomisk säkerhet blivit alltmer prioriterade frågor i EU och i omvärlden och att industripolitik fått en mer framträdande roll. EU har dock förlorat mark gentemot jämförbara ekonomier, och fokus bör vara att stärka EU:s långsiktiga konkurrenskraft. Mot denna bakgrund avser regeringen bl.a. att fokusera på att i EU driva på för förbättrade ramvillkor, bättre tillgång till tillförlitlig och fossilfri energi, minskad byråkrati och regelförenklningar för att företag enklare

ska kunna investera och verka inom EU. Sverige ska även verka för bättre samstämmighet mellan olika lagstiftningsområden samt för att fördjupa och förbättra den inre marknaden, i synnerhet när det gäller tjänster och kapital. För att upprätthålla en jämn spelplan och effektiv konkurrens på lika villkor, såväl globalt som på den inre marknaden, ska Sverige fortsatt verka för en fri och regelbaserad handel och ett strikt statsstödsregelverk som inte bidrar till en utveckling där medlemsstaterna konkurrerar genom ökade statsstöd. Detta är enligt regeringen centralt både för att stärka EU:s konkurrenskraft och välbefinnande och för att snabba på den gröna och digitala omställningen. Regeringen uppger även att den avser att verka för att lagstiftning på miljöområdet – utöver sina huvudsyften – beaktar industrins behov för att kunna genomföra klimatomställningen samt EU:s konkurrenskraft och beredskapsförmåga.

När det vidare gäller området för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande anför regeringen att internationell handel är en förutsättning för Sveriges globala konkurrenskraft, välbefinnande, jobbskapande, hållbar tillväxt och klimatnytta och har stor säkerhetspolitisk betydelse. De senaste årens omvärldsutveckling har belyst vikten av en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel och en väl fungerande inre marknad. Detta för att bl.a. säkerställa tillgången till nödvändiga råvaror, mineraler och insatsvaror för att minimera Sveriges och svenskt näringslivs sårbarhet. Regeringen anför vidare att tjänsteinnehållet i den svenska exporten växer och ställer krav på alltmer kvalificerad arbetskraft. Hårdnande konkurrens innebär också att åtgärder behövs för att upprätthålla Sveriges innovationsförmåga och ett konkurrenskraftigt investeringsklimat som är attraktivt även för utländska direktinvesteringar. Ekonomisk tillväxt, handel och näringslivets innovationsförmåga är dessutom en förutsättning för att nå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalet.

Regeringen framhåller även att den har fattat beslut om en ny strategi för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758). Med strategin avser regeringen att ta ett nytt och samlat helhetsgrepp för att utveckla och genomföra ett mer proaktivt handels- och investeringsfrämjande och för att uppnå bättre samstämmighet, effektivitet, långsiktighet och förutsägbarhet i arbetet. Genom strategin vill regeringen ge de svenska företagen bästa möjliga förutsättningar att hantera nya utmaningar, att kunna växa nationellt och konkurrera internationellt, inte minst för att ta vara på den affärspotential som bl.a. finns i den gröna och digitala omställningen och på tillväxtmarknader. Utrikeshandelsstrategin innehåller åtgärder för att upprätthålla Sveriges ställning som ett ledande innovationsland med ett konkurrenskraftigt investeringsklimat och med fortsatt stark attraktionskraft.

I propositionen anför regeringen vidare att den avser att förbättra synergierna mellan främjandet, handelspolitiken och utvecklingssamarbetet för att därmed förbättra förutsättningarna för svenska företag att bidra till utvecklingssamarbetets mål och till grön och digital omställning i låg- och medelinkomstländer. Detta anges vara en viktig del av regeringens arbete för

att stärka Sveriges samlade bidrag till att uppnå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalets klimatmål.

Regeringen avser att även stärka synergierna mellan näringslivs- och Sverigefrämjandet. En faktabaserad och positiv Sverigebild gynnar svenskt näringsliv och ökar förutsättningarna att nå målet och delmålen för utrikes- handels- och investeringsfrämjandet. Samtidigt stärks Sveriges motståndskraft mot desinformation och informationspåverkan.

Regeringen betonar också vikten av att kunna attrahera efterfrågad internationell kompetens, inte minst inom techområdet. Detta uppges vara viktigt för att företagen ska kunna växa, ställa om och attrahera utländska direktinvesteringar och är samtidigt en del av Sverigefrämjandet.

Anslag och bemyndiganden för 2025

Regeringen föreslår att 8 315 298 000 kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2025. Hur beloppet fördelas på de olika anslagen inom utgiftsområdet framgår nedan och av bilaga 2. För fyra av anslagen föreslår regeringen att den ska bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren. Förslagen till bemyndiganden redovisas i bilaga 3.

Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem får användas till myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att knappt 287 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2025 för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 952 000 000 kronor 2026–2030. Enligt regeringen behövs bemyndigandet för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel får användas för utgifter för statsbidrag och strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstituterna inom och under Rise AB, liksom utgifter för Rise AB:s verksamhet samt vissa omstruktureringsutgifter för Riseinstituterna. Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2024, ökas anslaget med 27 miljoner kronor för 2025. För Rises mättekniska verksamhet ökas anslaget med 40 miljoner kronor 2025. Regeringen föreslår att drygt 881 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket får användas för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor. För en omfördelning av Tillväxtverkets förvaltningsutgifter ökas anslaget med 48 miljoner kronor fr.o.m. 2025. För att möta de krav avseende urval och erkännande av tillverkningsprojekt för nettonollteknik som strategiska nettonollprojekt som ställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för

tillverkning av nettonollteknik (förordningen om nettonollindustrin) ökas anslaget med 9 miljoner kronor för 2025. Regeringen föreslår att drygt 426 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling får användas för näringslivsfrämjande åtgärder. För att sprida och implementera en modell för effektivare samråd ökas anslaget med 2 miljoner kronor och med 10 miljoner kronor för det s.k. Jobbsprånget. För intäktsbortfall till följd av avskaffat hotelltillstånd minskas anslaget med 1,4 miljoner kronor. Anslaget minskas även med 60 miljoner kronor till följd av en omfördelning av förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att ca 254 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2025 för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 162 100 000 kronor 2026 och 2027. Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser får användas för myndighetens förvaltningsavgifter. Anslaget föreslås öka med knappt 2,5 miljoner kronor till följd av pris- och löneomräkning. Regeringen föreslår att drygt 75 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget.

Anslaget 1:7 Turismfrämjande får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. Visit Sweden AB. Anslaget ökas med 5 miljoner kronor 2025 för att förstärka bolagets arbete att marknadsföra Sverige som besöksmål. Regeringen föreslår att knappt 109 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås öka för 2025 med 9 miljoner kronor för myndighetens arbete med regelutveckling, erkännande av strategiska nettonollprojekt när det gäller koldioxidavskiljning, koldioxidlagring och infrastruktur för koldioxidtransport m.m., enligt förordningen om nettonollindustrin. Anslaget föreslås vidare ökas med 9 miljoner kronor för myndighetens arbete med information, undersökningsarbete och övervakning av värdekedjan enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial. Regeringen föreslår att drygt 400 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget.

Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Regeringen föreslår att närmare 6 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2025 för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 miljoner kronor 2026 och 2027. Bemyndigandet behövs för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga

gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhållsåtgärder och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar. Regeringen föreslår att 14 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Anslaget 1:11 Bolagsverket får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden, förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande, förvaltning och utveckling av register för rapportering av betalningstider, utveckling av en nationell ombudstjänst för företag och fysiska personer samt för att utöka analyskapacitet och samverkan i arbetet mot ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism. För 2025 föreslås anslaget ökas med

- 9 miljoner kronor för att motverka penningtvätt och genomföra EU:s lagstiftningspaket mot penningtvätt
- 17 miljoner kronor för att finansiera införandet av den digitala identitetsplånboken enligt den reviderade e-IDAS-förordningen
- 5 miljoner kronor för Bolagsverkets arbete med civilt försvar och beredskap inom beredskapssektorns försörjning av grunddata
- drygt 12 miljoner kronor för Bolagsverkets arbete med att utveckla ett system för samordnad registerkontroll av leverantörer vid offentlig upphandling.

Regeringen föreslår att knappt 153 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget.

Anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien får användas för utgifter för statsbidrag till Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademiens (Iva) grundläggande verksamhet. Anslaget föreslås ökas med 4 miljoner kronor och därmed totalt uppgå till drygt 12 miljoner kronor.

Anslaget 1:13 Konkurrensverket får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 5 miljoner kronor för att möjliggöra en utökad upphandlingstillsyn så att fler oegentligheter kan utredas och sanktioneras. Anslaget föreslås även ökas med 2 miljoner kronor för att myndigheten ska utreda förutsättningarna för att införa ett system med uppgifter om leverantörers tidigare leveranser som ska kunna användas vid tilldelning av kontrakt i offentliga inköp samt utreda en ändring av lagstiftningen med syfte att underlätta för upphandlande myndigheter och enheter att förkasta onormalt låga anbud i upphandlingar. Regeringen föreslår att närmare 229 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget.

Anslaget 1:14 Konkurrensforskning får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får även användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får också användas för utgifter för arvoden till ledamöter i Rådet för forskningsfrågor. Regeringen föreslår att närmare 11 miljoner kronor anvisas till anslaget.

Regeringen begär även ett bemyndigande om att under 2025 för anslaget 1:14 Konkurrensforskning ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare

åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 750 000 kronor 2026–2028.

Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal. Regeringen föreslår att närmare 40 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande. Regeringen bedömer att det finns ett ökat behov av extern rådgivning när det gäller den statliga bolagsportföljen och anslaget föreslås därför öka med 50 miljoner kronor. Regeringen föreslår att närmare 69 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget.

Anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag får användas av regeringen efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet. Regeringen föreslår att 11 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget för 2025.

Anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer får användas till utgifter för avgifter och statsbidrag för Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ. Regeringen föreslår att närmare 17 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkursverkets beslut eller i vilka verket för talan. Regeringen föreslår att 18 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation får användas för utgifter för statsbidrag till Almi AB för marknadskompletterande finansiering och företagsrådgivning. Anslaget får även användas för kapitaltillskott för återflöde från EU:s riskkapitalfonder till Almi AB. Regeringen föreslår att drygt 269 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att närmare 357 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 1:22 Stöd vid korttidsarbete får användas för utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och den tillfälliga lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall. Regeringen föreslår att 365 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att anslaget ökas med drygt 8 miljoner kronor för att stärka arbetet med en effektiv kvalitetsinfrastruktur. Drygt 36 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget för 2025.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås ökas med 4 miljoner kronor för arbete med

ekonomiska sanktioner. Regeringen föreslår att drygt 115 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget för 2025.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget i fråga om exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjande av svenska företagsaffärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får även användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Vidare får anslaget användas för utgifter för infrianden av exportkreditgarantier till Ukraina till den del utgifterna inte kan klassificeras som bistånd. Anslaget föreslås ökas med 8 miljoner kronor 2025 för en informationskampanj i techkluster. För Business Swedens statliga uppdrag föreslås anslaget ökas med 24 miljoner kronor 2025 och för utgifter för infrianden av exportkreditgarantier till Ukraina till den del utgifterna inte kan klassificeras som bistånd föreslås anslaget ökas med 55 miljoner kronor. Regeringen föreslår att drygt 484 miljoner kronor anvisas totalt till anslaget för 2025.

Anslaget 2:4 Investeringsfrämjande får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget i fråga om investeringsfrämjande till Business Sweden och för utredningsinsatser inom området. Anslaget föreslås öka med 10 miljoner kronor 2025 för ett årligt internationellt investeringsmöte samt med 16 miljoner kronor för arbete med att undanröja hinder för investeringar. Regeringen föreslår att knappt 104 miljoner kronor totalt anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer får användas för utgifter för avgifter och bidrag samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer: WTO, Internationella rådet för samarbete på tullområdet och Internationella byrån för utställningar i Paris. Regeringen föreslår att drygt 23 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund. För ökad resurssättning av svensk standardisering föreslås anslaget ökas med knappt 14 miljoner kronor 2025. Regeringen föreslår att drygt 45 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuell underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Regeringen föreslår att 100 miljoner kronor anvisas till anslaget för 2025.

Övriga bemyndiganden

Regeringen begär ett bemyndigande om att under 2025 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar som, inklusive tidigare utfärdade garantier, uppgår till högst 80 miljarder kronor och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket.

Regeringen begär vidare ett bemyndigande om att under 2025 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 miljarder kronor. Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet har tillsammans med Svensk Exportkredits verksamhet en avgörande betydelse för företagens möjligheter att finansiera exportaffärer. Riskavtäckning är centralt för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt.

Regeringen begär även ett bemyndigande om att under 2025 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 miljarder kronor. Regeringen konstaterar att EKN de senaste åren noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Regeringen anför att det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

Därtill begär regeringen ett bemyndigande om att under 2025 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 miljarder kronor. EKN kan sedan 2022 utfärda statliga kreditgarantier för att säkra tillgången till råvaror genom en s.k. råvarugaranti. En råvarugaranti kan användas för att täcka risken för långivares finansiering av en utländsk låntagares investering i ett råvaruprojekt om denna låntagare inte klarar att fullfölja betalningarna enligt låneavtalet. En förutsättning för att få en råvarugaranti för ett låneavtal är att låntagaren sluter ett långfristigt leveransavtal med en svensk råvaruimportör.

Regeringen begär dessutom ett bemyndigande om att under 2025 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina, som kan klassificeras som bistånd i enlighet med den definition som används av biståndskommittén Development Assistance Committee (Dac) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och som uppgår till högst 888 miljoner kronor. Regeringen anför bl.a. att näringslivet kan spela en viktig roll i uppbyggnaden av Ukraina men att den höga riskexponeringen är ett hinder för många företag. Svenska företag har enligt regeringen efterfrågat exportkreditgarantier från EKN för att dela risken. Mot bakgrund av den för närvarande mycket stora och svårbedömda risken kan EKN inom ordinarie garantimodell dock endast erbjuda garantier i begränsade och mycket specifika fall. Genom en ram om 888 miljoner kronor för särskilda exportkreditgarantier för Ukraina ges företag som avser att exportera till Ukraina tryggare möjligheter att exportera samhällsviktiga varor och tjänster till landet och kan därmed bidra till återuppbyggnad och hållbar samhällsutveckling och ekonomisk utveckling i Ukraina.

Avslutningsvis begär regeringen ett bemyndigande om att för 2025 besluta att AB Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 150 miljarder kronor. Regeringen anför att statsstödda exportkrediter, s.k. CIR-krediter, är centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. En låneram på 150 miljarder kronor förväntas enligt regeringen motsvara det behov som i nuläget finns för att säkerställa Svensk Exportkredits upplåning i CIR-systemet och för att kunna erbjuda företagen långfristiga lån.

Uppdrag för AB Göta kanalbolag

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen godkänner att uppdraget för AB Göta kanalbolag ändras. AB Göta kanalbolag (Göta kanalbolag) är ett statligt helägt aktiebolag som på affärsmässig grund driver och förvaltar Göta kanal. Driften och förvaltningen ska ske med beaktande av dess värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och turistattraktion och bolagets fastigheter och övriga tillgångar ska i övrigt förvaltas och utnyttjas till gagn för driften av Göta kanal (prop. 1977/78:119, bet. 1977/78:TU22, rskr. 1977/78:291). Sveaskog AB (Sveaskog) är också ett statligt helägt aktiebolag som mestadels äger och förvaltar skogsfastigheter. Sveaskog äger och förvaltar dock även Hjälmare kanal genom det helägda dotterbolaget Hjälmare kanal AB (Hjälmare kanalbolag). Göta kanalbolag och Sveaskog har undertecknat ett aktieöverlåtelseavtal som gäller en överlåtelse av Hjälmare kanalbolag till Göta kanalbolag. Överlåtelsen är dock villkorad av att riksdagen godkänner att Göta kanalbolags uppdrag ändras. I överlåtelsen ingår även produktiv skogsmark, vilket förväntas bidra till att täcka kostnaderna för driften av Hjälmare kanal. Överlåtelsen kommer att ske på kommersiella villkor i enlighet med riksdagens beslut om att all överföring av Sveaskogs mark till en annan ägare ska ske på affärsmässig grund (prop. 2009/10:169, bet. 2009/10:NU22, rskr. 2009/10:384). Inför slutförandet av överlåtelsen av Hjälmare kanalbolag behöver Göta kanalbolags uppdrag breddas till att även omfatta drift och förvaltning av Hjälmare kanal. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att uppdraget för Göta kanalbolag utvidgas till att även omfatta Hjälmare kanal.

Motionerna

Socialdemokraterna

I kommittémotion 2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1 förordas att riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 enligt förslaget i tabell 1 i motionen. Av tabellen framgår att anvisade medel för utgiftsområdet totalt bör uppgå till 8 495 298 000 kronor. Det är 180 000 000 kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Motionärerna förordar att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 150 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. I motionen framförs att dessa pengar till Vinnova behövs för att säkra Sveriges plats som världsledande innovationsnation.

Motionärerna förordar vidare att anslaget 1:4 Tillväxtverket minskas med 10 miljoner kronor med hänvisning till dels att förenklingsarbetet kan effektiviseras, dels till förmån för andra satsningar inom utgiftsområdet.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslår de minskas med 13 miljoner kronor. Motionärerna vill effektivisera arbetet med utvärdering av främjande-åtgärder och förenklingsuppdraget till förmån för arbetet med kvinnors företagande och andra satsningar inom utgiftsområdet som bör få 5 miljoner kronor mer.

Anslaget 1:7 Turismfrämjande föreslår motionärerna ökas med 5 miljoner kronor för Visit Swedens arbete med marknadsföringen av Sverige.

Vidare föreslås att anslaget 1:11 Bolagsverket ökas med 30 miljoner kronor. Motionärerna anför att pengarna behövs för ökade insatser mot ekonomisk brottslighet med företag som brottsverktyg.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium föreslås ökas med 4 miljoner kronor för att stärka arbetet med att upprätthålla sanktionerna mot Ryssland.

Även anslaget 2:3 Exportfrämjande föreslås ökas i jämförelse med regeringens förslag. Ökningen om 7 miljoner kronor föreslås gå till att förstärka det exportfrämjande arbetet.

Avslutningsvis föreslår motionärerna att anslaget 2:4 Investeringsfrämjande ökas med 7 miljoner kronor för att förstärka det investeringsfrämjande arbetet.

Vänsterpartiet

I partimotion 2024/25:1914 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) förordas att riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 enligt förslaget i tabell 1 i motionen. Av tabellen framgår att motionärerna föreslår ett nytt anslag, Program för grön omställning inom pappersindustrin, och att anvisade medel för utgiftsområdet totalt bör uppgå till 8 842 298 000 kronor. Det är 527 000 000 kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

När det gäller anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling anför motionärerna att de vill öka arbetet med forskning på hållbara byggmaterial som ersätter fossila byggmaterial som cement, stål och betong. Därmed föreslås en ökning av anslaget med 35 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2025.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslås ökas med 30 miljoner kronor. I motionen anfördes att många viktiga innovationer kommer från små företag, ändå är det ofta stora företag som får stöd att tillämpa sin forskning i de statliga labben. Små företag har varken tiden, resurserna eller kapaciteten och behöver stöd i detta och motionärerna föreslår därför en satsning via Rise för att komma åt problemet.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslås ökas med 122 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Ökningen innefattar stöd till dels kooperativt företagande (57 miljoner kronor), dels kvinnors företagande (65 miljoner kronor) för att underlätta yrkesnätverkande mellan kvinnor och stödja kvinnors innovation.

Vidare förordar motionärerna en ökning av anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning med 20 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Ökningen ska användas för att förstärka myndighetens arbete med att kartlägga förekomsten av innovationskritiska metaller.

En minskning med 50 miljoner kronor, jämfört med regeringens förslag, förordas när det gäller anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda bolag. Motionärerna anför att det i regeringens proposition inte finns beskrivet vad pengarna ska användas till.

När det gäller anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation förordas en ökning med 120 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för att Almi ska kunna påbörja ett arbete med att förbättra små företags möjligheter att få finansiering.

Som nämnts lägger motionärerna även fram förslag om ett nytt anslag: anslaget 99:1 Program för grön omställning inom pappersindustrin. De anser att 250 miljoner kronor bör anvisas för 2025 till detta anslag för att stötta en grön omställning av pappersindustrin.

Centerpartiet

I kommittémotion 2024/25:2140 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) förordas att riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 enligt förslaget i tabellen i motionen. Av tabellen framgår att anvisade medel för utgiftsområdet totalt bör uppgå till 8 340 298 000 kronor. Det är 25 000 000 kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

I motionen förordas att anslaget 1:1 Verket för innovationssystem ökas med 25 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. I motionen framhålls att Vinnova har ålagts besparingskrav som är oskäliga och att det därför behövs ökade medel. Det ökade anslaget bör enligt motionärerna användas för riktade åtgärder som rör startup-företag.

Miljöpartiet

I kommittémotion 2024/25:3104 av Elin Söderberg m.fl. (MP) förordas att riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell A i motionen. Av tabellen framgår att anvisade medel för utgiftsområdet totalt bör uppgå till 8 668 298 000 kronor. Det är 353 000 000 kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås ökas med 251 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anför att de avvisar regeringens neddragning med 51 miljoner och att de därutöver vill förstärka anslaget med 200 miljoner kronor för 2025. Syftet

är att återställa den nedskärning av hållbar innovation som regeringen gjorde i förra årets budgetproposition.

När det gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling är motionärerna kritiska till att anslaget under de senaste åren har minskat kraftigt – även jämfört med nivån före pandemin. Anslaget föreslås därför ökas med 146 miljoner kronor för 2025. Syftet är att främja näringslivsutveckling i hela landet med ett särskilt fokus på startup-företag kopplat till klimatomställningen. Även arbetet med kulturella och kreativa branscher behöver stärkas på flera områden.

Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås öka med 6 miljoner kronor för att möjliggöra myndighetens prioriterade satsningar som är kopplade till förutsättningar för energi- och klimatomställningen samt klimat-anpassning för en robust samhällsplanering.

Avslutningsvis avvisar motionärerna regeringens förstärkning av anslaget 1:16 som regeringen motiverar med ett ökat behov av extern rådgivning när det gäller den statliga bolagsportföljen. Anslaget föreslås följaktligen minskas med 50 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis uttala sitt stöd för den inriktning av såväl näringspolitiken som politiken för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som regeringen deklarerar i budgetpropositionen utgiftsområde 24 Näringsliv. Utskottet delar regeringens bedömning att ett gynnsamt företagsklimat är en grundförutsättning för ekonomisk tillväxt och vill likt regeringen framhålla att det i hög grad är Sveriges företag och entreprenörer som skapar jobb, välbstånd och välfärd. Utskottet välkomnar därför att regeringen arbetar aktivt för att främja näringslivsklimatet och för att fler människor ska välja att starta och utveckla företag. Det är grundläggande att människor ska ges förutsättningarna att förvalta sina förmågor och förverkliga sina idéer.

Ett viktigt område som utskottet vill lyfta fram i detta sammanhang är politiken som syftar till att minska företagets administrativa kostnader. Utskottet kan konstatera att regeringen har tagit ett stort grepp för att driva på detta arbetet och med att förenkla regelverk och förbättra myndighetskontakter. Minskad regelbörda är enligt utskottets uppfattning en viktig utgångspunkt vid utformningen av nya regelverk såväl i Sverige som inom EU. Utskottet kan konstatera att regeringen har inrättat det s.k. Förenklingsrådet samt ett implementeringsråd som ska bidra till att stärka de svenska företagens konkurrenskraft. Råden kommer att verka i olika delar av den svenska lagstiftningsprocessen och utskottet kommer likt regeringen att följa detta arbete framöver.

Den tilltagande internationella konkurrensen och kapploppningen om nyckelinvesteringar gör att det finns ett behov av att stärka Sveriges förmåga till forskning och innovation inom banbrytande teknik. Därtill ökar det föränderliga geopolitiska läget behovet av stärkt motståndskraft. Utskottet vill understryka vikten av att Sverige har världsledande teknik, vilket skapar

arbetstillfällena inom de branscher som blir viktiga i framtiden och ökar möjligheterna att attrahera såväl talang som investeringar.

Utskottet vill vidare framhålla industrins centrala roll i den svenska ekonomin. Den bidrar med arbetstillfällena, skatte- och exportintäkter och ökad konkurrenskraft. Den svenska industrin bidrar även med lösningar för att möta stora samhällsutmaningar och är en drivande kraft inom klimatomställningen. Utskottet ser därför positivt på att regeringen verkar för att skapa goda förutsättningar för att en långsiktigt konkurrenskraftig industri ska kunna verka och utvecklas i Sverige. I detta sammanhang vill utskottet även framföra att en god tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser bidrar till att attrahera investeringar och samtidigt är avgörande för den gröna omställningen, som kräver att industrin elektrifieras.

Utöver det sagda vill utskottet peka på att en trygg och hållbar mineral-försörjning blir allt viktigare i ljuset av det försämrade omvärldsläget och behovet av klimatomställning. En konkurrenskraftig och stark gruvnäring är därför avgörande för att möjliggöra det gröna samhällsbygget och stärka Sveriges konkurrenskraft och försvarsförmåga.

När det gäller området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande delar utskottet regeringens bedömning att internationell handel är en förutsättning för Sveriges globala konkurrenskraft. Handel med omvärlden bidrar till välstånd, jobbskapande, hållbar tillväxt och klimatnytta samtidigt som den har stor säkerhetspolitisk betydelse. De senaste årens omvärldsutveckling har belyst vikten av en fri, hållbar och regelbaserad internationell handel och en väl fungerande inre marknad. Detta behövs för att bl.a. säkerställa tillgången till nödvändiga råvaror, mineral och insatsvaror för att minimera Sveriges och svenskt näringslivs sårbarhet. Tjänsteinnehållet i den svenska exporten växer och ställer krav på alltmer kvalificerad arbetskraft. Hårdnande konkurrens innebär också att åtgärder behövs för att upprätthålla Sveriges innovationsförmåga och ett konkurrenskraftigt investeringsklimat som är attraktivt även för utländska direktinvesteringar. Ekonomisk tillväxt, handel och näringslivets innovationsförmåga är dessutom en förutsättning för att nå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 och Parisavtalet.

Det är utskottets uppfattning att svenska företag måste ges bästa möjliga förutsättningar att hantera nya utmaningar, att kunna växa nationellt och konkurrera internationellt, inte minst för att ta vara på den affärspotential som bl.a. finns i den gröna och digitala omställningen och på tillväxtmarknader. Det är också viktigt att Sveriges ställning som ett ledande innovationsland upprätthålls. Mot denna bakgrund välkomnar utskottet att regeringens arbete utgår från strategin om Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft (UD2023/01758) som regeringen beslutade om hösten 2023. Regeringens arbete med att främja handel och investeringar blir därmed mer proaktivt, effektivt och förutsebart än tidigare.

En annan viktig del i detta är regeringens arbete med att stärka synergierna mellan näringslivs- och Sverigefrämjandet. Utskottet instämmer i det som

regeringen anför i propositionen om att en faktabaserad och positiv Sverige-bild gynnar utrikeshandels- och investeringsfrämjandet samtidigt som Sveriges motståndskraft mot desinformation och informationspåverkan stärks. En positiv Sverigebild ökar dessutom möjligheterna för Svenska företag att kunna attrahera efterfrågad internationell kompetens.

De anslagsförändringar som förordas i de motioner som behandlas i detta avsnitt skulle enligt utskottets uppfattning t.ex. inte bidra till ett gynnsammare företagsklimat i Sverige eller att det svenska näringslivet ges bättre förutsättningar i den internationella konkurrensen. Utskottet ser inte heller att dessa motioner innehåller några förslag som kan stärka Sveriges position för att attrahera nyckelinvesteringar eller öka Sveriges förmåga till forskning och innovation inom banbrytande teknik.

Sammantaget anser utskottet att regeringens överväganden och förslag till anslagsfördelning är välavvägda och kommer att bidra till att stärka det svenska näringslivet. Samtidigt som utskottet ställer sig bakom regeringens överväganden och förslag inom utgiftsområde 24 vill utskottet påminna om att insatser som stärker företag och den svenska konkurrenskraften omfattar fler åtgärder än de som finansieras inom detta utgiftsområde.

Det anförda innebär att utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 24 Näringsliv och de förslag till bemyndiganden för 2025 som är knutna till några av anslagen. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om övriga bemyndiganden samt förslaget om ett ändrat uppdrag för AB Göta kanalbolag. Följaktligen avstyrker utskottet de förslag till alternativa anslagsfördelningar som framförs i motionerna.

Reservationer

1. Mål för turismpolitiken inom området Näringspolitik, punkt 1 (S)

av Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Marianne Fundahn (S), Isak From (S) och Aida Birinxhiku (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi är övertygade om att besöksnäringen och turismen stärker Sverige som land på flera sätt. En ökad hållbar turism främjar en positiv Sverigebild som i sin tur bidrar till ökad handel och till att fler investeringar hamnar i Sverige. Besöksnäringen innebär även att människor som lever och verkar på landsbygden och i glesbygd får ökade möjligheter till välbefinnande när arbetstillfällen skapas. Det är också vanligt att unga och nyanlända får sin första sysselsättning i besöksnäringen. En tredjedel av alla anställda i näringen är under 26 år och omkring fyra av tio är utlandsfödda. Besöksnäringen är alltså den näring som sysselsätter högst andel utlandsfödda i Sverige och bör ses som en av de viktigaste integrationsmotorerna.

Vi menar vidare att det är av stor vikt att turism och resande sker på ett hållbart sätt samtidigt som besöksnäringen behöver förutsättningar för att vara konkurrenskraftig och bedriva verksamheten på ett hållbart sätt. Vi anser därför att riksdagen bör ta initiativ till att återinföra ett mål för turismnäringen. Då kan också insatser riktas på ett tydligare sätt för att stärka turismen. Målet bör vara att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet.

Detta anser vi att riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 2 (S, MP)

av Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Marianne Fundahn (S), Isak From (S), Aida Birinxhiku (S) och Linus Lakso (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 44 och
2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att det är en självklarhet att den globala handelns fördelar måste komma alla till del och baseras på rättvisa grunder. Att Sverige ska stå upp för en rättvis världshandel som bidrar till att nå målen i Agenda 2030 är för oss en självklarhet. En rättvis handel innebär en ansvarsfull världshandel som tar hänsyn till miljö, klimat, social trygghet, anständiga arbetsvillkor, hälsa och djurvälstånd. En rättvis handel förstärker och förankrar samtidigt legitimiteten för global handel och skapar möjligheter att komma till rätta med den orättvisa fördelningen av de möjligheter som globaliseringen för med sig.

Sverige har tidigare visat att det är möjligt att förena en fri och öppen handel med exempelvis höga miljökrav och ett starkt skydd för arbetstagarnas rättigheter. Vi menar därför att målet för handelspolitiken ska vara en fri, hållbar och rättvis handel.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Mål för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 2 – motiveringen (V)

av Birger Lahti (V).

Ställningstagande

Jag vill se en rättvis handelspolitik som sätter människor, social rättvisa, djur, klimatet och miljön främst och som fokuserar på samhällsvinster för alla – inte bara på vinster för storföretag. Handelspolitikens inriktning bör heller inte innebära försämringar för medborgarna i andra länder. För att handel ska kunna ske på rättvisa villkor måste man låta fattiga länder få fördelar och större handlingsutrymme att själva utforma sin handelspolitik. Handel ska också vara ett verktyg för att dela med sig av gröna tekniker och uppmuntra länder att

stärka sin klimat- och miljöpolitik. Enligt min mening ger de aktuella motionerna inte fullt ut stöd för denna linje och jag avser därför inte att förorda att riksdagen gör ett tillkännagivande så som motionärerna begär.

Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (S)

Monica Haider (S), Mattias Jonsson (S), Marianne Fundahn (S), Isak From (S) och Aida Birinxhiku (S) anför:

Den kraftfulla politik vi står bakom och som skulle stärka Sverige i en orolig tid redovisas samlat i partimotion 2024/25:3199 (S). Förslagen i motionen måste ses som en helhet och vi anser därför att vissa delar inte kan brytas ut och behandlas i särskild ordning. Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1 och Socialdemokraternas samlade förslag framgår av reservation 5 i det betänkandet.

Den 27 november 2024 slog riksdagen fast att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 Näringsliv inte får överstiga 8 315 298 000 kronor under 2025 (bet. 2024/25:FiU1). Eftersom riksdagen har ställt sig bakom en annan utgiftsram och beräkningar av inkomsterna än de vi har föreslagit avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Vi vill i detta särskilda yttrande dock återge huvuddragen i vår syn på hur såväl näringspolitiken som politiken för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande bör utformas. Detta beskrivs utförligt i kommittémotion 2024/25:3136 (S). I den motionen finns det för övrigt även många viktiga förslag som rör såväl näringspolitiken som politiken för utrikeshandel export- och investeringsfrämjande och som kommer att behandlas av riksdagen senare under innevarande riksmöte.

I en tid av stora samhällsutmaningar och behov av snabb omställning till ett fossilfritt välfärdsland behöver Sverige använda sin position som världsledande på innovation för att stärka sitt och svenska företags konkurrenskraft. De stora utmaningar som Sverige står inför kräver en mångsidig och fördjupad samverkan mellan näringsliv, universitet och högskola, civilsamhälle och offentliga aktörer.

Vi vill framhålla att Sverige har en stark industri som i hög grad bidrar till lösningar för den gröna omställningen. För närvarande pågår eller planeras flera mycket stora industriinvesteringar som är omställningsdrivna. Tyvärr har vi den senaste tiden sett att flera av dessa projekt brottats med bristande förutsättningar och lönsamhet. Enligt vår uppfattning är det tydligt att staten behöver intensifiera arbetet med att skapa goda förutsättningar för den gröna omställningen. I detta sammanhang vill vi även framhålla att unga innovativa företag har stor betydelse och är en viktig del av Sveriges framtida näringsliv där många kan vara med och bidra med klimatsmarta lösningar.

Den gröna omställningen gör också att Sverige kan bidra med de metaller och mineral som kommer att efterfrågas alltmer. Dessa finns både i marken och i gammalt gruvavfall, och utvinningen kan i Sverige ske på ett mer hållbart, miljöpåpassat och socialt ansvarsfullt sätt än i många andra länder.

Sverige är i dag en modern kunskapsekonomi där kunskapsbaserade tillgångar såsom patent, varumärken och upphovsrättigheter har blivit allt viktigare för företag och för samhället i stort. En stark immaterialrätt behövs för att möta nutida och framtida utmaningar där svenska företag ska kunna utveckla framtidens klimatsmarta lösningar och bidra till den gröna omställningen.

Ett annat viktigt område som bör prioriteras är bekämpande av företagsrelaterad ekonomisk brottslighet. Denna brottslighet undergräver välfärdsstaten, tär på tilliten och hotar seriösa företags verksamheter.

Världshandeln står inför stora utmaningar. I ett läge med ökad protektionism, pågående handelskonflikter och geopolitiska spänningar behövs mer internationellt samarbete – inte mindre. Därför är det viktigare än någonsin att Sverige är en stark röst för en fri, hållbar och rättvis internationell handel. En fri och rättvis handel ligger dessutom i löntagarnas intresse, och svensk arbetarrörelse har en lång tradition av att främja handel och motverka protektionism.

EU:s medlemsländer måste stå enade i stödet till Ukraina, även på handelsområdet. Vi och våra partivänner i Socialdemokraterna vill att Sverige och EU stärker handeln med Ukraina och att såväl svenska som europeiska företag ges goda förutsättningar för att delta i Ukrainas uppbyggnad. Samtidigt krävs det krafttag för att stoppa kringgåendet av EU:s sanktioner mot Ryssland.

Socialdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 24 innebär följande. Vi hade velat se att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 150 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Vi vill till skillnad från regeringen öka de medel som riktas till Vinnova för att säkra Sveriges plats som världsledande innovationsnation.

Vi ser vidare inte nyttan av att anslå fullt så mycket pengar till Förenklingsrådet inom anslaget 1:4 Tillväxtverket så som regeringen föreslår. Detta anslag kunde med fördel ha minskats med 10 miljoner kronor till förmån för andra viktiga satsningar inom utgiftsområdet. Det gäller även anslaget 1:5 Näringslivsutveckling som av samma skäl skulle kunna ha minskats med 13 miljoner kronor jämfört med det som regeringen föreslår.

Vidare borde anslaget 1:7 Turismfrämjande ha ökats med 5 miljoner kronor för att Visit Sweden ska kunna öka sina insatser för att locka besökare till Sverige och främja den inhemska turismen.

Vi anser också att anslaget 1:11 Bolagsverket borde ha ökats med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Det är viktigt att Bolagsverket får större möjligheter att stävja den företagsrelaterade ekonomiska brottsligheten.

Det viktiga arbetet med att upprätthålla sanktionerna mot Ryssland får inte tappa kraft. Vi menar därför att anslaget 2:2 Kommerskollegium borde ha varit 4 miljoner kronor högre än vad regeringen föreslår.

Enligt vår uppfattning borde det ha skett en förstärkning av den export- och investeringsfrämjande verksamheten och i sammanhanget även ett

förbättringsarbete när det gäller bilden av Sverige. I jämförelse med regeringens förslag borde därför både anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet och anslaget 2:4 Investeringsfrämjande ha ökats med 7 miljoner kronor vardera.

Sammantaget hade vi velat anvisa 180 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 24 för 2025.

2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (V)

Birger Lahti (V) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24. Vänsterpartiets budgetalternativ, som presenteras i partimotion 2024/25:1924 bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas separat. Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1, och partiets samlade förslag framgår av reservation 6 i det betänkandet.

Jag står självfallet bakom Vänsterpartiets budgetalternativ och väljer därför att avstå från ställningstagande i denna del av budgetberedningen. I stället redovisar jag min uppfattning när det gäller utgiftsområde 24 i detta särskilda yttrande. Det jag uttrycker här sammanfaller med Vänsterpartiets politik inom utgiftsområdet så som den presenteras i partimotion 2024/25:1914.

Jag vill inledningsvis framhålla den svenska industrins betydelse. Mycket av det industrierna producerar är av samhällsavgörande karaktär, som t.ex. material för välfärden, byggande eller den gröna omställningen.

Sverige behöver också ställa om till en innovationsdriven tillväxt. Det andra länder gör billigare och ibland bättre måste Sverige möta med högre kunskapsinnehåll, resurseffektivare produktion samt en produktion av varor och tjänster som utgår från samhällsutmaningar snarare än konsumtionsdriv. Omställningen av ekonomin måste ske i ett nytt ekonomiskt landskap, där klimatfrågan och den växande befolkningen utgör både utmaningar och möjligheter. Forskning och utveckling måste ske i nära relation med industrin.

Vidare har turism och besöksnäringen en stor betydelse för hela landet. Branschen har under ett flertal år växt och fått allt större betydelse som en av flera tillväxtmotorer.

Jag vill även lyfta fram de små företagen som en viktig motor för Sveriges näringsliv – inte bara för att dessa företag kan växa och bli stora utan också för att de i bästa fall kan driva nya idéer och innovationer framåt. Sverige har goda förutsättningar att utveckla företagande inom hållbarhet och energieffektivisering, vilket i sin tur kan driva på omställningen av samhället.

Handel med omvärlden är avgörande för Sveriges välstånd och utveckling och när det vidare gäller den politik som bedrivs på området hade jag velat se en ny inriktning med rättvisa som utgångspunkt. Människor, social rättvisa, djur, klimatet och miljön bör sättas främst med ett fokus på samhällsvinster för alla – inte bara på vinster för storföretag. Handelspolitikens inriktning bör

inte heller innebära försämringar för medborgarna i andra länder. Jag anser att för att handel ska kunna ske på rättvisa villkor måste man låta fattiga länder få fördelar och större handlingsutrymme att själva utforma sin handelspolitik. Handel ska också vara ett verktyg för att dela med sig av gröna tekniker och uppmuntra till att länder stärker sin klimat- och miljöpolitik.

I likhet med Vänsterpartiets budgetalternativ inom utgiftsområde 24 anser jag att följande förändringar borde ha genomförts i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling borde ha ökats med 35 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Dessa pengar behövs för t.ex. forskning på hållbara byggmaterial som kan ersätta fossila byggmaterial som cement, stål och betong.

Jag menar vidare att anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel borde ha ökats med 30 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Det hade möjliggjort ett stöd, via Rise, till innovativa små företag för att de ska kunna tillämpa sin forskning i de statliga laboratorierna.

Vidare anser jag att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling borde ha ökats med totalt 122 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Ökningen innefattar flera viktiga satsningar. Drygt hälften av denna anslagsökning borde gå till ett riktat stöd till kvinnors företagande som ska utgöras av två delar. Den ena delen skulle syfta till att underlätta yrkesnätverkande mellan kvinnor och den andra till att stödja kvinnors innovation. Resten skulle gå till kooperativ företagsverksamhet som är viktig för näringslivets utveckling, både i form av ett direkt stöd och via Tillväxtverkets främjandeverksamhet.

Jag hade också velat se en ökning av anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning med 20 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. I rapporten Innovationskritiska metaller och mineral – en forskningsöversikt (2021/22:RFR10), som tagits fram på uppdrag av utskottet, konstateras att det finns en otillräcklig berggrundsgeologisk och malmgenetisk forskningsuppbyggnad i Sverige när det gäller innovationskritiska metaller och mineral och att det krävs en kunskapsuppbyggnad. Sveriges geologiska undersökning har haft i uppdrag att kartlägga förekomsten av innovationskritiska metaller men jag menar att myndigheten behöver mer resurser för detta.

Jag anser också att 50 miljoner kronor hade kunnat tas bort från anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda bolag, jämfört med regeringens förslag.

Det är ett faktum att små företag kan ha svårt att få banklån på grund av att bankerna inte vill ta den höga risken. När det gäller anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation anser jag att detta borde ha ökats med 120 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för att Almi ska kunna påbörja ett arbete med att förbättra små företags möjligheter att få finansiering.

Avslutningsvis menar jag att ett nytt anslag borde ha införts inom utgiftsområdet för ett treårigt program för grön omställning av pappersindustrin där 250 miljoner kronor hade tilldelats programmet för 2025. Genom programmet

skulle pappersindustrin kunna få stöd för investeringar som innebär energi-effektivisering och ökad produktion av förnybara bränslen där det finns stora möjligheter för den nämnda industrin att bidra ytterligare.

Sammantaget hade jag velat anvisa 527 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 24 för 2025.

3. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (C)

Elisabeth Thand Ringqvist (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2024/25:2733 (C). Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1, och Centerpartiets samlade förslag framgår av reservation 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 24. Förslaget till statens budget för 2024 inom utgiftsområde 24 läggs fram i kommittémotion 2024/25:2140 (C). Jag vill i detta särskilda yttrande kort redogöra för min syn på politikens inriktning för utgiftsområdet och det budgetalternativ som presenteras närmare i den senast nämnda motionen.

Jag och andra företrädare för Centerpartiet har under en lång tid velat se en rad reformer för tillväxt i hela landet. Det behövs såväl investeringar i utbildningsväsendet som en översyn av inkomstbeskattningen och en bättre fungerande infrastruktur i hela landet. Det behövs även en översyn av miljöbalken och en förenklad och effektivare tillståndsprövning för miljöpåverkande verksamheter. Från statligt håll bör det säkerställas att det blir mer attraktivt för personer med spetskompetens att söka sig till Sverige. För att ha ett näringsliv som ligger i framkant av den tekniska utvecklingen behövs ett gott klimat såväl för forskning som för små innovativa bolag, s.k. startup- och scaleup-företag, att starta och växa i Sverige.

En prioriterad del för att åstadkomma ett bättre företagsklimat i Sverige är enligt min uppfattning att minska näringslivets regelbörda. Det skulle underlätta för företagande i Sverige samtidigt som svenska företags konkurrenskraft gentemot resten av världen ökar. En bransch som skulle gynnas och som jag särskilt vill framhålla i detta sammanhang är besöksnäringen. Branschen, som bidrar till arbetstillfällena och tillväxt både på landsbygden och i städer, omsätter årligen stora summor pengar men hindras på många sätt av alltför många och krångliga regler.

Med detta sagt vill jag understryka att Sveriges välståndsutveckling i mångt och mycket har sin grund i växande basindustrier. Exempelvis skapar skogs- och gruvnäringarna exportintäkter och arbetstillfällena, inte minst i de mindre tätbefolkade delarna av landet där behovet av arbetstillfällena länge har varit stort.

För att lyckas med klimatomställningen är det av stor vikt att trygga försörjningen av de innovationskritiska metaller och mineral som behövs i modern miljöteknik. I dag är Sverige och EU i hög grad beroende av import från ett fåtal länder, vilket gör tillgången sårbar och även riskabel ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Samtidigt har Sverige avsevärda fyndigheter av dessa metaller och goda förutsättningar att bedriva en hållbar utvinning, vilket skapar betydande exportmöjligheter. Storskalig återvinning är viktigt men kommer inte att kunna tillgodose framtidens behov. Jag vill att Sverige blir ett land som bidrar till den gröna omställningen genom att öka brytningen av innovationskritiska metaller och mineral där denna kan genomföras på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt.

Sverige är en exportnation, men fortfarande är det stora företag som står för den största andelen av exporten. Eftersom Sverige är en begränsad marknad även för många små och medelstora företag anser jag att steget för dessa företag till att exportera bör underlättas.

Sverige och svenskt näringsliv har en stark position i den nya digitaliserade ekonomin, en position som måste förvaltas och utvecklas. Det ligger ett ansvar på politiken att bidra till att byråkrati och regler inte bromsar digitaliseringens möjligheter till nya tjänster, affärsmodeller eller arbetstillfällen. Myndigheter bör få i uppdrag att stödja digitaliseringen inom sina olika områden, och existerande regelverk behöver kontinuerligt anpassas till den nya digitala verkligheten. Jag menar också att tekniken med s.k. regulatoriska sandlådor för ny teknik bör användas av myndigheter överallt där det är möjligt samtidigt som företag som leder den tekniska utvecklingen inom framtidsområden som artificiell intelligens (AI) och avancerad robotteknik behöver få långsiktiga spelregler för att förbli konkurrenskraftiga på en global marknad.

Avslutningsvis vill jag framföra att en stor del av det som produceras i Sverige går på export och på så sätt bidrar till en betydande del av Sveriges ekonomi. Sverige bör enligt min mening därför verka aktivt inom EU för att unionen ska ingå fler frihandelsavtal.

Centerpartiets budgetalternativ inom utgiftsområde 24 innebär i stort sett samma nivåer som regeringens förslag, med undantag av en höjning av anslaget 1:1 Verket för innovationssystem.

Sammantaget hade jag velat anvisa 25 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 24 för 2025.

4. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 3 (MP)

Linus Lakso (MP) anför:

Riksdagsmajoriteten har i det första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag velat se. Miljöpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2024/25:3220 (MP). Motionen behandlas i betänkande 2024/25:FiU1, och Miljöpartiets förslag framgår av reservation 8 i det betänkandet. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett

sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Jag väljer därför att i denna del av budgetberedningen avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24.

Jag vill särskilt framhålla att jag står bakom Miljöpartiets förslag till statens budget för 2025 inom utgiftsområde 24 som läggs fram i kommittémotion 2024/25:3104 (MP). Jag vill i detta särskilda yttrande kort redogöra för min syn på politikens inriktning för utgiftsområdet och det budgetalternativ som presenteras närmare i den senast nämnda motionen.

Sveriges näringsliv är ett av världens mest framstående, känt för sin anpassningsförmåga och innovativa kraft. Näringslivet förser samhället med allt från maten på bordet, kläder på kroppen och tak över huvudet till fysiska och digitala kommunikationer. När vi alla nu befinner oss i klimat- och miljökris spelar näringslivet en nyckelroll för den gröna omställningen till ett hållbart samhälle. Samhällsviktiga näringsgrenar som exempelvis livsmedelsproduktion behöver särskilt rustas upp för de nya förutsättningarna med ett nytt klimat. Samtidigt innebär industrins arbete med att snabbt minska utsläppen av växthusgaser en drivkraft för innovation, teknikutveckling och hållbar samhällsutveckling i hela landet, genom nya jobb och företag.

Jag vill vidare framföra att alla handelsrelationer ska ta hänsyn till miljö, klimat och mänskliga rättigheter. För att detta ska bli verklighet måste dessa förhållanden prioriteras i den politik som förs på området. Sverige ska vara ett föregångsland för fri, rättvis och hållbar handel, och internationella handelsavtal ska främja hållbar ekonomisk utveckling mellan parterna och inte försvåra för länder att stifta nya lagar till skydd för miljö, människor och djur. Jag vill att Sverige verkar för att EU:s handelspolitik ska vara ett verktyg för fattigdomsbekämpning, främjande av mänskliga rättigheter, demokratisering och global klimatpolitik.

I Miljöpartiets budgetförslag finns betydande satsningar för att möjliggöra näringslivets klimatomställning och bidra till stärkt konkurrenskraft. Det är min uppfattning att staten behöver spela en aktiv roll i industrins klimatomställning samtidigt som det är viktigt att politiken stöder utvecklingen och inte kastar grus i maskineriet. Svenska företag är avgörande för Sveriges klimatarbete och konkurrenskraft.

Jag står självfallet bakom Miljöpartiets budgetalternativ som helhet och då även de förslag till anslagsförändringar när det gäller utgiftsområde 24. Jag anser därmed att riksdagen borde ha avvisat regeringens neddragning med 51 miljoner kronor av medel som ska gå till Vinnovas arbete med forskning och innovation genom anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling. Utöver detta borde anslaget ha förstärkts med ytterligare 200 miljoner för 2025 för att återställa den nedskärning på hållbar innovation som regeringen gjort i årets budgetproposition. Av dessa pengar borde 70 miljoner kronor ha öronmärkts till sociala innovationer för att bidra till stärkt kunskapsutveckling i anslutning till att den nya socialtjänstlagen träder i kraft.

Jag är kritisk till att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskat kraftigt även jämfört med nivån före pandemin och anser att anslaget hade behövt

höjas med 146 miljoner kronor för 2025 jämfört med regeringens förslag. Detta skulle främja näringslivsutveckling i hela landet och rikta ett särskilt fokus på startup-företag kopplat till klimatomställningen samt kulturella och kreativa branscher.

Vidare menar jag att anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning borde ha förstärkts med 6 miljoner kronor 2025 och totalt 149 miljoner kronor över tre år för att möjliggöra myndighetens prioriterade satsningar som är kopplade till förutsättningar för energi- och klimatomställningen samt klimatanpassning för en robust samhällsplanering.

Slutligen menar jag att regeringens förstärkning av anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag som regeringen motiverar med ökat behov av extern rådgivning när det gäller den statliga bolagsportföljen borde ha avvisats. Jag anser således att anslaget borde vara 50 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår.

Sammantaget hade jag velat anvisa 353 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 24 för 2025.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:1 Budgetpropositionen för 2025 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen godkänner att AB Göta kanalbolags uppdrag ändras i enlighet med regeringens förslag (avsnitt 3.5.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ställa ut kreditgarantier för gröna investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 80 000 000 000 kronor (avsnitt 3.9.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ställa ut kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ställa ut kreditgarantier för export till Ukraina som kan klassificeras som bistånd i enlighet med den definition som används av biståndskommittén Development Assistance Committee (DAC) vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 888 000 000 kronor (avsnitt 4.6.8).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2025 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 150 000 000 000 kronor (avsnitt 4.6.9).
8. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1.
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:1914 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2024/25:2140 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabellen i motionen.

2024/25:3104 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell A i motionen.

2024/25:3107 av Morgan Johansson m.fl. (S):

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fri, hållbar och rättvis handel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målet för turismpolitiken ska vara att Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målet för handelspolitiken ska vara en fri, hållbar och rättvis handel och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		S	V	C	MP
1:1 Verket för innovationssystem	286 870	±0	±0	25 000	±0
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 410 855	150 000	35 000	±0	251 000
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	881 268	±0	30 000	±0	±0
1:4 Tillväxtverket	426 447	-10 000	±0	±0	±0
1:5 Näringslivsutveckling	254 042	-13 000	122 000	±0	146 000
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	75 303	±0	±0	±0	±0
1:7 Turismfrämjande	109 613	5 000	±0	±0	±0
1:8 Sveriges geologiska undersökning	404 039	±0	20 000	±0	6 000
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923	±0	±0	±0	±0
1:10 Miljösäkring av olja- och gasanläggningar	14 000	±0	±0	±0	±0
1:11 Bolagsverket	152 881	30 000	±0	±0	±0
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	12 327	±0	±0	±0	±0
1:13 Konkurrensverket	216 726	±0	±0	±0	±0
1:14 Konkurrensforskning	10 804	±0	±0	±0	±0
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	39 910	±0	±0	±0	±0
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	68 850	±0	-50 000	±0	-50 000
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	11 000	±0	±0	±0	±0
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16 860	±0	±0	±0	±0
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000	±0	±0	±0	±0
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472	±0	120 000	±0	±0
1:21 Patent- och registreringsverket	356 807	±0	±0	±0	±0
1:22 Stöd vid korttidsarbete	365 000	±0	±0	±0	±0
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	36 259	±0	±0	±0	±0

2:2	Kommerskollegium	115 250	4 000	±0	±0	±0
2:3	Exportfrämjande verksamhet	484 367	7 000	±0	±0	±0
2:4	Investeringsfrämjande	103 772	7 000	±0	±0	±0
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	23 517	±0	±0	±0	±0
2:6	Bidrag till standardiseringen	45 136	±0	±0	±0	±0
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	±0	±0	±0	±0
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1	Program för grön omställning inom pappersindustrin	±0	±0	250 000	±0	±0
Summa anslag inom utgiftsområdet		8 315 298	180 000	527 000	25 000	353 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2025 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 952 000	2026–2030
1:5 Näringslivsutveckling	162 100	2026–2027
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2026–2027
1:14 Konkurrensforskning	9 750	2026–2028
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	4 145 540	